

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek maakt deel uit van een project waarover bericht wordt in samenwerking met The Examination, Paper Trail Media, The Bristol Cable, The Toronto Star, Investico en Daraj.

In oktober 2025 werd Investico benaderd door het Amerikaanse platform The Examination. Zij werkten aan een onderzoek naar de lobby van energiedrankbedrijven en zagen dat bedrijven als Red Bull en Monster wetenschappers betalen, waarbij de onderzoeksresultaten steeds positief uitslaan voor de bedrijven. De auteur met de meeste publicaties is Joris Verster, universitair hoofddocent Farmacologie aan de UU.

In het begin van ons onderzoek focusten we op zijn werk voor Red Bull. Later pas kwam ook zijn werk als consultant voor Sen-Jam in beeld, onder meer omdat we zagen dat hij op titel van de UU artikelen publiceerde samen met het bedrijf, terwijl hij in de publicaties aangaf aandelen in Sen-Jam te hebben.

Samen met The Examination bestudeerden we het wetenschappelijke werk van Verster en legden dit voor aan experts op het gebied van het mengen van energiedrank met alcohol.

In maart gingen we in gesprek met Verster over zijn wetenschappelijke werk voor Red Bull. Later wilden we opnieuw in gesprek met Verster om hem al onze bevindingen voor te leggen, maar wilde hij enkel schriftelijk reageren. We stelden meermaals schriftelijk vragen aan de UU, onder andere over de financiering van de publicaties.

De schriftelijke reacties van Verster, de UU en Sen-Jam vind je op de website van Investico onder het kopje 'Verantwoording'. Red Bull wenste niet inhoudelijk te reageren.

1. Red Bull

a. wetenschappelijk corpus Verster (Red Bull)

The Examination verzamelde al het wetenschappelijke werk van Verster. De journalisten focusten zich in eerste instantie op PubMed, een grootschalige databank met samenvattingen van wetenschappelijk biomedisch onderzoek uit de levenswetenschappen. Ze verzamelden elk record uit PubMed waarin hij als auteur werd vermeld. Om er zeker van te zijn dat ze niets over het hoofd zagen, hebben ze deze verzameling uitgebreid met artikelen uit andere bronnen, waaronder PubMed Central, ORCID en het universiteitsportaal van de auteur. Voor Verster leverde dit proces een lijst op van meer dan 490 publicaties. Ten slotte hebben de data-journalisten zijn werk ingedeeld in verschillende categorieën, zoals 'AmED' (Alcohol mixed with Energy Drinks) en 'Energiedrankjes'.

Zo vonden we in totaal 28 publicaties over energiedranken waarbij Verster co-auteur was. De meeste, maar niet alle publicaties, gaan over de gevolgen van het mengen van alcohol met energiedrank. 17 van de 28 studies vermelden sponsoring van Red Bull (zie tabel).

Vervolgens analyseerde Investico de uitkomsten van deze 17 door Red Bull betaalde studies (zie tabel). We bekeken de conclusies die de auteurs in het abstract vermeldden. Alle studies over het mixen van alcohol en energiedrank concluderen dat mengen de gezondheidsrisico's niet vergroot, of dat cafeïne het gevoel van dronkenschap niet vermindert of 'maskeert'. Deze uitkomsten labelden we als 'gunstig' voor energiedrankbedrijven. Ook studies die concluderen dat Red Bull de rijvaardigheid verbetert, of het reguleren van de consumptie van koffie - en niet energiedrank - het grootste potentieel biedt om de inname van cafeïne te verminderen, labelden we als 'gunstig' voor de industrie.

Publicatie jaar	Titel	Resultaat
2010	Positive effects of Red Bull® Energy Drink on driving performance during prolonged driving	Red Bull® Energy Drink significantly improves driving performance and reduces driver sleepiness during prolonged highway driving.
2012	Alcohol mixed with energy drinks: methodology and design of the Utrecht Student Survey	Methodologie van de studie hieronder
2012	Effects of consuming alcohol mixed with energy drinks versus consuming alcohol only on overall alcohol consumption and negative alcohol-related consequences	Mixing alcohol with energy drinks decreases overall alcohol consumption, and decreases the likelihood of experiencing negative alcohol-related consequences.
2014	Motives for mixing alcohol with energy drinks and other nonalcoholic beverages, and consequences for overall alcohol consumption	AMED consumption is more frequently motivated by neutral as opposed to negative motives. No relevant differences in drinking motives and overall alcohol consumption were observed between the occasions when energy drinks or other nonalcoholic beverages were mixed with alcohol.
2015	Effects of mixing alcohol with energy drink on objective and subjective intoxication: Results from a Dutch on-premise study	The data suggests that mixing alcohol with energy drink does not mask subjective intoxication.
2016	Motives for mixing alcohol with energy drinks and other non-alcoholic beverages and its effects on overall alcohol consumption among UK students	The differences in motives suggest AMED is consumed more to enjoy special occasions and as a group-bonding experience, however alcohol consumption is significantly lower on such occasions in comparison to when AMOB or AO are consumed.
2016	The effects of alcohol mixed with energy drink (AMED) on subjective intoxication and alertness: results from a double-blind placebo-controlled clinical trial	Mixing alcohol with energy drink had no overall masking effect on subjective intoxication caused by alcohol, nor had a relevant effect on subjective alertness-sleepiness ratings.

2016	A UK student survey investigating the effects of consuming alcohol mixed with energy drinks on overall alcohol consumption and alcohol-related negative consequences	These findings suggest that mixing alcohol with energy drinks does not increase total alcohol consumption or alcohol-related negative consequences.
2017	The Impact of Having a 15-min Break With and Without Consuming an Energy Drink on Prolonged Simulated Highway Driving	Consuming an energy drink while having a 15-min break significantly reduces the number of lapses during prolonged highway driving, and to a greater extent than having a break only.
2018	Caffeine intake and its sources: A review of national representative studies	Across all age groups, energy drinks contribute little to total caffeine intake. The highest potential for reducing daily caffeine intake is by limiting coffee consumption, and in some countries and age groups, by reducing tea and soft drink consumption.
2018	Alcohol mixed with energy drink (AMED): A critical review and meta-analysis	In conclusion, when compared to AO consumption, mixing alcohol with energy drink does not affect subjective intoxication and seems unlikely to increase total alcohol consumption, associated risk-taking behavior, nor other negative alcohol-related consequences.
2018	Are energy drinks unique mixers in terms of their effects on alcohol consumption and negative alcohol-related consequences?	The overall greatest alcohol consumption and associated negative consequences were clearly associated with AO occasions. Negative consequences for AMED and AOCM drinking occasions were similar, suggesting that energy drink was comparable with AOCM in this regard.
2020	Consumption Patterns of Alcohol and Alcohol mixed with Energy Drinks in Australian Students and Non-Students	These findings provide further evidence that AMED use is one manifestation of a risk-taking personality and suggest that non-students drink more alcohol, drink more frequently and are involved in a greater number of negative alcohol-related consequences than students.
2021	Risk-Taking Behavior and the Consumption of Alcohol Mixed with Energy Drink among Australian, Dutch and UK Students	In contrast, energy drink intake was not related to level of risk-taking behavior and only weakly related to the number of experienced negative alcohol-related consequences.
2021	A Cross-Cultural Comparison of the Effects of Alcohol Mixed with Energy Drink (AMED) Consumption on Overall Alcohol Consumption and Related Consequences	Consistent across countries was the observation that AMED consumers consume significantly less alcohol on their past month heaviest AMED drinking occasion, compared to their past month heaviest AO drinking occasion.
2022	An on-premise study to investigate the effects of mixing alcohol with caffeinated beverages	These findings provide support that alcohol-caffeine use does not increase overall alcohol consumption, and may be one manifestation of a high risk-taking personality.

2022	A Comparison Between Ecological Momentary Assessment and the Adapted-Quick Drinking Screen: Alcohol Mixed With Energy Drinks	In line with previous research, this study demonstrated that mixing alcohol with energy drinks does not increase alcohol consumption or risk-taking behaviours.
------	--	---

Voor twee studies uit de lijst ('Caffeine intake and its sources: A review of national representative studies' en 'Alcohol mixed with energy drink (AMED): A critical review and meta-analysis') zegt Joris Verster op zijn privérekening te zijn betaald. Deze studies maakten deel uit van zijn werk als consultant voor Red Bull, zegt hij. Echter presenteert hij zich ook op deze studies als onderzoeker van de Universiteit Utrecht. Op het paper staat niet duidelijk aangegeven dat hij voor het onderzoek persoonlijk werd betaald. Voor veel van de andere studies in de lijst is niet duidelijk waar het geld van Red Bull precies is beland. Bij verschillende studies waren namelijk ook andere onderzoekers en universiteiten betrokken, die (een deel van) het geld ontvangen zouden kunnen hebben.

De Universiteit Utrecht, die op elk van deze studies als affiliatie is opgevoerd, zegt niet te weten welke studies Verster deed in zijn rol als consultant en welke als onderzoeker van de UU: 'De grens tussen activiteiten die als medewerker van de Universiteit Utrecht werden uitgevoerd en activiteiten die als nevenactiviteiten plaatsvonden, was erg onduidelijk. Daarom is het ons niet bekend voor welke onderzoeken de medewerker externe financiering heeft ontvangen en voor welke niet.'

b) Vergelijking met wetenschappelijke literatuur

Het grootste deel van het onderzoek van Verster voor Red Bull gaat over de effecten van het mixen van alcohol met energiedrank. We wilden zijn uitkomsten vergelijken met de rest van de wetenschappelijke literatuur.

The Examination identificeerde meer dan 150 artikelen over het mixen van alcohol met energiedrank. Vervolgens verwijderden ze opinie-artikelen, brieven (letters) en commentaren, net zoals bijdragen die niet over gezondheids- of gedragsrisico's gingen. Het uiteindelijke corpus voor de analyse omvatte meer dan 100 artikelen.

Aan de hand van marktrapporten stelden de Amerikaanse journalisten een lijst op van producenten van energiedrankjes, productmerken en brancheorganisaties. Op basis van die lijst en de organisaties die worden genoemd in de verklaringen inzake financiering, subsidies en belangenconflicten, deelden ze de publicaties op in twee groepen: artikelen met banden met de sector en publicaties zonder dergelijke banden.

Onderzoek werd "aan de industrie gelieerd" geormerkt als er melding werd gemaakt van subsidies of andere financiering door producenten van energiedrankjes of aanverwante brancheorganisaties, of als een van de onderzoekers financiële banden met de industrie had opgegeven, zoals adviesopdrachten en onderzoekssubsidies.

Twee leden van het datateam van The Examination hebben onafhankelijk van elkaar de samenvatting, conclusies, resultaten en, indien beschikbaar, de discussie van elk onderzoek doorgenomen. Een derde beoordelaar controleerde eventuele discrepanties tussen de twee beoordelaars en beoordeelde alle categorisering. Voor enkele lastige gevallen heeft The Examination contact opgenomen met een deskundige op dit gebied, Lisa Bero, lid van de wetenschappelijke adviescommissie van The Examination, die lesgeeft aan de Universiteit van Colorado en toonaangevend is op het gebied van onderzoek naar commerciële determinanten van gezondheid. Zij heeft ons geadviseerd bij de beoordelingen.

Als de algemene conclusie van een artikel was dat het combineren van alcohol en energiedrankjes geen verhoogde gezondheids- of gedragsrisico's met zich meebracht, werden de resultaten als 'gunstig voor de industrie' aangemerkt. Artikelen kregen het oormerk 'ongunstig' of 'onbekend' als de conclusie het tegenovergestelde was, of als deze onduidelijk of gemengd was.

Alle aan de industrie gelieerde studies hadden financiële banden met Red Bull. Bij een groot deel van dit onderzoek was Verster co-auteur. Van al deze onderzoeken die banden hadden met Red Bull, concludeerde 95% dat het combineren van alcohol met energiedrankjes geen gezondheidsrisico's verhoogde. Ongeveer 80% van de onafhankelijke onderzoeken kwam tot de tegenovergestelde conclusie.

De claim van Verster dat de combinatie van energiedrank met alcohol geen extra gezondheidsrisico's oplevert, is daarmee tegengesteld aan wat het meeste onafhankelijk onderzoek aantoont.

2. Sen-Jam

Daarnaast verzamelde Investico ook publicaties die Verster op titel van de UU publiceerde en waarbij er een directe link was met het bedrijf Sen-Jam Pharmaceuticals. Het betreft artikelen die (deels) zijn betaald door Sen-Jam of die Verster samen met het bedrijf uitvoerde. We verzamelden zo tien studies (zie lijst hieronder):

Publicatiejaar	Titel	Link met Sen-Jam
2017	Development of a Definition for the Alcohol Hangover: Consumer Descriptions and Expert Consensus	Betaald door Sen-Jam
2017	An effective hangover treatment: Friend or foe?	Betaald door Sen-Jam
2017	The impact of alcohol hangover symptoms on cognitive and physical functioning, and mood	Betaald door Sen-Jam

2018	Impact of mental resilience and perceived immune functioning on the severity of alcohol hangover	Betaald door Sen-Jam
2020	The Effects of SJP-001 on Alcohol Hangover Severity: A Pilot Study	Uitgevoerd samen met Sen-Jam
2021	A Comparison of the Antinociceptive Properties of SJP-005 and Morphine in Rats	Uitgevoerd samen met Sen-Jam
2021	Functional observation after morphine withdrawal: effects of SJP-005	Uitgevoerd samen met Sen-Jam
2022	Efficacy of Naproxen/Fexofenadine (SJP-003) in the Prevention of Side Effects of Influenza Vaccination: Four Case Studies	Uitgevoerd samen met Sen-Jam
2023	The efficacy of a combination of naproxen and fexofenadine (SJP – 002) to inhibit the symptoms that are associated with viral upper respiratory tract infection: Four case reports of individuals with common cold	Uitgevoerd samen met Sen-Jam
2025	Alcohol hangover and cancer risk: The impact of oxidative stress and systemic inflammation	Uitgevoerd samen met Sen-Jam

Voor de uitvoering van de eerste vier studies in de lijst werd Verster betaald via zijn privébedrijf Neuroclinics. In de tekst staat dat de dataverzameling is gebeurd door Neuroclinics, en dat die is gesponsord door Sen-Jam. De UU zegt niet te hebben geweten dat Verster zijn privébedrijf heeft ingeschakeld, terwijl hij op titel van de UU publiceerde.

Wat betreft de vijf studies daarna in de lijst zegt de UU dat Verster deze heeft uitgevoerd in zijn hoedanigheid als consultant voor Sen-Jam. De auteurs op deze studies zijn werknemer bij het bedrijf, of zitten net zoals Verster in de wetenschappelijke adviesraad van het bedrijf op het moment van publicatie. Sen-Jam zegt dat Verster voor zijn werk als consultant werd vergoed in de vorm van aandelen.

Op de publicatie uit 2025, een opinie-artikel, staat vermeld dat Verster aandelen heeft in het bedrijf. In dit artikel leggen de auteurs het verband tussen kanker en een kater en wordt het katermedicijn van Sen-Jam 'promising' genoemd.